

ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ
ภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจ
ภาคตะวันออก

**The causal factors of strategic operations in the Eastern Economic Corridor (EEC)
and the quality of education management in schools within the Eastern Economic
Corridor**

*¹ กวีทัศน์ อะโสด, ² ถนัด ยันต์ทอง

*¹ Kaweet Asod, ² Thanat Yanthong

¹⁻² คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

¹⁻² Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, Thailand

* E-mail : ntawan@hotmail.com

วันที่รับบทความ 29 ตุลาคม 2568 วันที่ไขบทความ 6 พฤศจิกายน 2568 วันที่รับบทความ 14 พฤศจิกายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) 2) ศึกษาระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือด้านผู้บริหาร รองลงมาคือ ด้านชุมชน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ 2) คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม และอันดับสุดท้าย คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ 3) อิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับ

คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกโดยภาพรวม มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ปัจจัยเชิงสาเหตุ; ยุทธศาสตร์; เขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

Abstract

This study aimed to 1) Examine the level of causal factors of strategic implementation in the Eastern Economic Corridor (EEC); 2) Examine the level of educational management quality in schools located in the EEC area; and 3) Investigate the relationship between the causal factors of strategic implementation in the EEC and the quality of educational management in schools in the Eastern Economic Corridor. The sample group used in this study consisted of 385 educational personnel. The research instrument was a questionnaire. The statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient analysis.

The research findings revealed that 1) The overall level of causal factors of strategic implementation in the Eastern Economic Corridor (EEC) was relatively high. When considering each aspect, the highest was the administrative leadership, followed by community involvement, and the lowest was management and administration. 2) The overall quality of educational management in schools within the Eastern Economic Corridor was also relatively high. When categorized by specific strategies, the highest was the security strategy, followed by the strategy for creating opportunities, equality, and social equity, and the lowest was the strategy for improving quality of life in an environmentally friendly manner. 3) The influence of the causal factors of strategic implementation in the EEC on the quality of educational management in schools in the region showed a moderate positive correlation, which was statistically significant at the 0.01 level.

Keywords: Causal Factors; Strategies; Eastern Economic Corridor (EEC)

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจโลกส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเร่งปรับยุทธศาสตร์เพื่อเสริมศักยภาพการแข่งขันและเชื่อมโยงเศรษฐกิจเข้าสู่ตลาดโลกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในมิติการค้า การคมนาคม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศมีความสะดวก รวดเร็ว และเอื้อต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Naitawan Kumhom, 2024) ภายใต้บริบทนี้ รัฐบาลไทยภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ดำเนินนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการจัดตั้ง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง รวมถึงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องตามกรอบนโยบาย โดยมีเป้าหมายหลักในการยกระดับโครงสร้างเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตประชาชนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) การพัฒนา EEC มีจุดเริ่มต้นจากการเสนอของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2559

และได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ โดยมีนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เป็นผู้ผลักดันหลักร่วมกับกระทรวงคมนาคม กองทัพอากาศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนามีผลในเชิงรูปธรรมภายในปี 2561 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ทั้งนี้ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ออกคำสั่งที่ 2 / 2560 เพื่อเร่งรัดมาตรการพัฒนา EEC ให้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม

ปัจจัยสำคัญของการขับเคลื่อน EEC อยู่ที่ “คุณภาพของคน” โดยการศึกษาเป็นตัวชี้วัดหลักที่สะท้อนศักยภาพการพัฒนา ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนการมีคุณธรรมและจริยธรรม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2552) อย่างไรก็ตาม การดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2542 – 2551 แม้จะมีความก้าวหน้า แต่ยังถูกวิพากษ์ว่ามุ่งเน้นเพียงการผ่านเกณฑ์ประเมินภายนอก มากกว่าการสร้างระบบคุณภาพที่ยั่งยืนภายในสถานศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2550) กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างระบบที่มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งการวางมาตรฐาน แผนพัฒนา การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การดำเนินงานดังกล่าวไม่เพียงแต่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา แต่ยังเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ

ทั้งนี้ การประเมินภายนอกรอบสองและรอบสาม (พ.ศ. 2549 – 2558) โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่าสถานศึกษาหลายแห่งในเขต EEC ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพในครั้งแรก โดยเฉพาะในตัวบ่งชี้ด้านความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน สะท้อนถึงความจำเป็นในการปรับปรุงระบบการเรียนการสอนและศักยภาพครูผู้สอน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554) ปัญหานี้นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552–2561) ซึ่งกำหนดเป้าหมายการยกระดับมาตรฐาน เพิ่มโอกาสการเรียนรู้ และสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559; ธาราธิป วงษ์แถว, 2566)

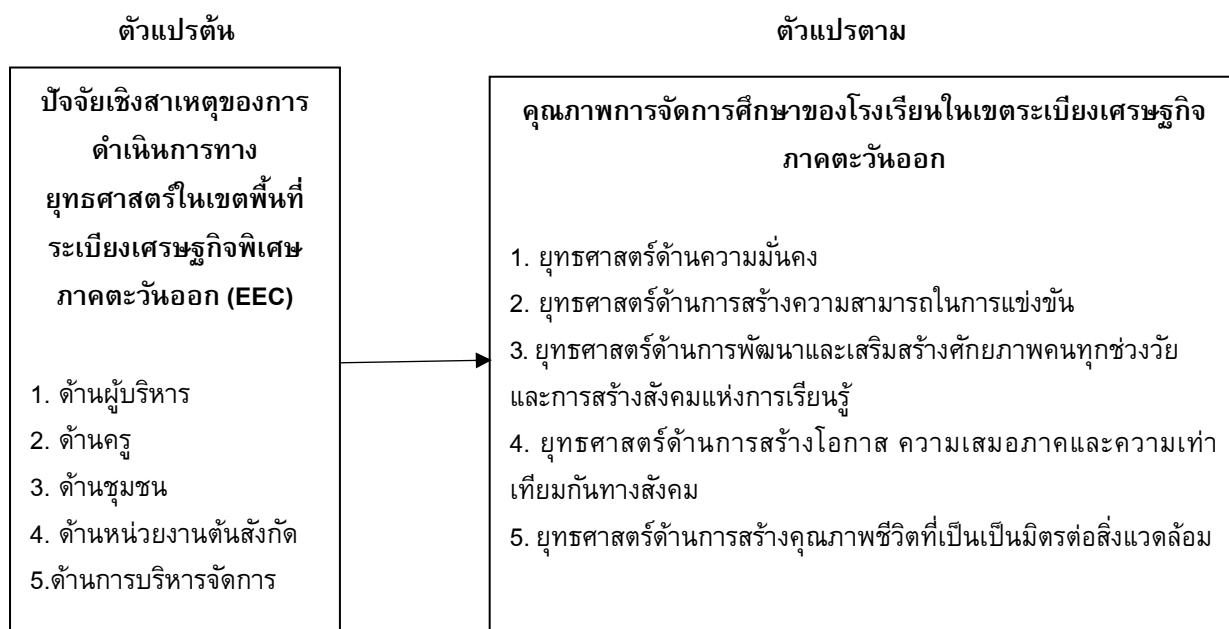
ในเชิงยุทธศาสตร์ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ถูกกำหนดขึ้นเพื่อสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) โดยให้ความสำคัญกับการเตรียมทรัพยากรมนุษย์และระบบเศรษฐกิจให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ดังนั้น คุณภาพการศึกษาในเขต EEC จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนศักยภาพของประเทศและจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยทำตามลำดับขั้นตอนการศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน และขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการของโรงเรียนในเขตระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกโดยไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่ชัด และไม่ทราบสัดส่วนของประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ ของโรงเรียนในเขตระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกจำนวน 385 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทารุโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane. 1970: 607 – 610 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม. 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ แบบสอบถามจำนวน 385 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายปิด ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านชุมชน ด้านหน่วยงานต้นสังกัด และด้านการบริหารจัดการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเช่นเดียวกัน โดยครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

รูปแบบคำถามเป็น มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 6 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ทสเกล (Likert Scale) (Chang, 1993 and Sowers, 2004 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559) โดยมีเกณฑ์ดังนี้ 6 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 5 = เห็นด้วย, 4 = ค่อนข้างเห็นด้วย, 3 = ค่อนข้างไม่เห็นด้วย, 2 = ไม่เห็นด้วย, 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การพัฒนาเครื่องมือ

1.) ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมด้านภาษา โดยใช้ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item-Objective Congruence) (Rovinelli & Hambleton, 1977 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

2.) แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วถูกนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 คน ซึ่งไม่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างจริง

3.) ทำการทดสอบ ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .899 แสดงว่าเครื่องมือมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง (Cronbach, 1951 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

4.) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลภาคสนามจริง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 385 ชุด ซึ่งเท่ากับจำนวนประชากรเป้าหมาย โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1.) แจกแบบสอบถามพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการตอบให้ผู้ตอบเข้าใจอย่างถูกต้อง
- 2.) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมด
- 3.) ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม หากไม่สมบูรณ์จะดำเนินการแจกใหม่เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน
- 4.) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean: M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) คุณภาพการจัดการศึกษาใช้สถิติเดียวกันคือ M และ SD พร้อมทั้งแปลผลตามเกณฑ์การตีความของ Best (1977) ดังนี้ $1.00 - 1.49 =$ ต่ำมาก, $1.50 - 2.49 =$ ต่ำ, $2.50 - 3.49 =$ ค่อนข้างต่ำ, $3.50 - 4.49 =$ ค่อนข้างสูง, $4.50 - 5.49 =$ สูง, $5.50 - 6.00 =$ สูงมาก

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุกับคุณภาพการจัดการศึกษา โดยใช้เกณฑ์การตีความดังนี้ (Cohen, 1988; อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559) สูงกว่า 0.90 = ความสัมพันธ์สูงมาก, 0.71–0.90 = ความสัมพันธ์สูง, 0.30–0.70 = ความสัมพันธ์ปานกลาง, ต่ำกว่า 0.30 = ความสัมพันธ์ต่ำ, 0.00 = ไม่มีความสัมพันธ์

สถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's r) โดยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (ในตะวัน กำหอม, 2559)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ จากการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง เมื่อตรวจสอบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้บริหาร ได้รับการประเมินสูงสุด รองลงมาคือ ด้านชุมชน ส่วนที่ได้ค่าต่ำสุดคือ ด้านการบริหารจัดการ

2. คุณภาพการจัดการศึกษาในเขต EEC คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยรวมอยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่ได้คะแนนสูงสุดคือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ตามด้วย ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางสังคม ขณะที่ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้คะแนนต่ำสุด

3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุกับคุณภาพการจัดการศึกษา ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินงานเชิงยุทธศาสตร์ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยอยู่ในระดับ ปานกลาง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์แยกรายด้านพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการจัดการศึกษามากที่สุดใน ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ รองลงมาคือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางสังคม และ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่วน ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง อยู่ในลำดับสุดท้าย

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ของโรงเรียนในเขตระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกโดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือด้านผู้บริหาร รองลงมาคือ ด้านชุมชน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ การดำเนินการทางยุทธศาสตร์ของโรงเรียนในพื้นที่ EEC อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผู้บริหารมีระดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านชุมชน และด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับต่ำสุด สะท้อนให้เห็นว่า “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์” ของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาในบริบทเขตพิเศษทางเศรษฐกิจ ในขณะที่ระบบบริหารจัดการยังต้องได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 1) ด้านผู้บริหาร ผลงานของ ธารธิป วงษ์แก้ว (2566) สนับสนุนว่า “ผู้บริหาร” เป็นผู้นำสำคัญในการผลักดันยุทธศาสตร์เชิงรุกใน EEC โดยเน้นภาวะผู้นำเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมทางการศึกษา สอดคล้องกับ Comin (2004) ที่ชี้ว่า ภาวะผู้นำคือปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนคุณภาพองค์กร โดยเฉพาะในบริบทการวางแผนเชิงกลยุทธ์ 2) ด้านชุมชนความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของชุมชนใน EEC ถือว่าอยู่ในระดับดี รองรับผลการศึกษาของวรรณ จันทรโอกุล และคณะ (2561) ที่ชี้ว่าความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา (Multilevel Factors) เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์หลัก เช่นเดียวกับ Chapman and Al-Khawaldeh (2002) ที่พบว่าการสื่อสารภายในองค์กรและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย มีผลต่อความสำเร็จของยุทธศาสตร์เชิงกลยุทธ์ 3) ด้านการบริหารจัดการ แม้บริบทของ EEC จะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ด้านการบริหารจัดการยังคงเป็นจุดอ่อนที่ต้องพัฒนาให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น งานวิจัยของ Kop, R., & Hill, A. (2008) ชี้ให้เห็นว่าอุปสรรคในการบริหารเชิงกลยุทธ์ในองค์กร ได้แก่ ขาดการวางแผน ผิดกรอบ และภาวะผู้นำที่ชัดเจน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยฉบับนี้ที่พบว่าการบริหารจัดการในโรงเรียน EEC ยังอยู่ในระดับต่ำสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ พูลสมบัติ (2560) เน้นการวางยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากล พบว่ายุทธศาสตร์ที่ชัดเจนจะช่วยพัฒนาทั้งด้านวิชาการ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนใน EEC ที่ต้องตอบโจทย์ “ตลาดแรงงานใหม่” สอดคล้องกับงานวิจัยของ ในตะวัน กำห่อม (2567) พบว่า “New S-Curve” หรืออุตสาหกรรมแห่งอนาคตมีอิทธิพลต่อการจัดทำยุทธศาสตร์มากที่สุด ซึ่งสะท้อนว่ายุทธศาสตร์ทางการศึกษาต้องสอดคล้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจและแรงงาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2560) และ นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2561) เน้นย้ำถึงความสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์แบบองค์รวม โดยเฉพาะการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และการติดตามประเมินผล ซึ่งยังเป็นข้อท้าทายของสถานศึกษาใน EEC ปัจจุบัน

2. คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียบังเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง รองลงมา คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม และอันดับสุดท้าย คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ “คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียบังเศรษฐกิจภาคตะวันออก” ซึ่งพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง โดย 1) ภาพรวมของคุณภาพการจัดการศึกษา: ระดับค่อนข้างสูงผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนในเขตระเบียบังเศรษฐกิจภาคตะวันออกสามารถจัดการศึกษาได้ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสะท้อนถึงการบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากร และการพัฒนาองค์ประกอบภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคง ที่ได้อันดับหนึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธารธิป วงษ์แก้ว (2566) ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายด้านความมั่นคง ถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจ 2) ยุทธศาสตร์ที่โดดเด่น คือ ความมั่นคงและความเสมอภาค ลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์ที่ปรากฏ คือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ด้านความเสมอภาคและโอกาสทางสังคม

ยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนในเขตนี้มีการปรับนโยบายและการบริหารจัดการที่เน้นความมั่นคงทางสังคมเป็นหลัก สอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์ของธรรมาภิบาล วงษ์แก้ว ที่ระบุถึงความจำเป็นของ “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง” และ “การจัดการศึกษาตอบสนองการดำเนินชีวิตวิถีใหม่” เพื่อขับเคลื่อนประเทศไปในทิศทางที่ยั่งยืนและมีเสถียรภาพ 3) ด้านสิ่งแวดล้อมยังเป็นจุดอ่อน แม้ภาพรวมจะอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แต่ด้านสิ่งแวดล้อมยังอยู่ในลำดับท้ายสุด ซึ่งสะท้อนถึงช่องว่างด้านการบูรณาการสิ่งแวดล้อมเข้าสู่การจัดการเรียนรู้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้าน “การสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” งานวิจัยของ ในตะวัน กำหอม (2567) และ วรชมน จันทรีโอกุล (2561) แสดงให้เห็นว่าความเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาทักษะชีวิตในยุคใหม่ ซึ่งยังไม่ถูกบูรณาการอย่างเต็มที่ในบางโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ในตะวัน กำหอม (2567) และ ธรรมาภิบาล วงษ์แก้ว (2566) ได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นของการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อ “อุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S-Curve)” ซึ่งส่งผลต่อแนวยุทธศาสตร์ที่ต้องปรับให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ การวางแผนกลยุทธ์จึงไม่ใช่เพียงการวางแผนภายในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงภาคภายนอก ทั้งภาคอุตสาหกรรม ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากงานวิจัยของ นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2561) และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2560) พบว่า การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ขณะที่ อุไรวรรณ พูลสมบัติ (2560) ย้ำว่าการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต้องอาศัยองค์ประกอบทั้งทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สื่อสาร และมีคุณธรรม ซึ่งจะส่งผลต่อการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพในระยะยาว

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก โดยภาพรวม มีค่าความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กับคุณภาพการจัดการศึกษา เรียงตาม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อันดับที่ 1 คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เท่ากับ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ รองลงมาคือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม เท่ากับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และอันดับสุดท้าย ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ตามลำดับ ปัจจัยเชิงสาเหตุของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ มี ค่าความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับคุณภาพการจัดการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ในเขต EEC มีผลเชิงบวกต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน แม้ไม่ใช่ในระดับสูง แต่เพียงพอที่จะแสดงถึงความสำคัญของการดำเนินการทางยุทธศาสตร์ต่อการศึกษาพื้นฐาน เมื่อลงลึกในแต่ละด้าน พบว่า ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด แสดงให้เห็นว่าการลงทุนด้านการเพิ่มศักยภาพกำลังคนและสร้างความสามารถในการแข่งขันมีผลชัดเจนต่อคุณภาพการศึกษาในทางตรงกันข้าม คือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีความสัมพันธ์ต่ำสุด อาจแสดงให้เห็นว่าประเด็นด้านความมั่นคงยังไม่เชื่อมโยงกับคุณภาพการศึกษาชัดเจน หรือยังไม่ถูกแปรสู่การปฏิบัติในระดับโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ พูลสมบัติ (2560) ได้พัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากล โดยมี 7 องค์ประกอบคุณภาพ และ 3 ยุทธศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยใน EEC ที่เน้นการพัฒนาศักยภาพ

คน โดยเฉพาะทักษะชีวิต ทักษะการคิด และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นพื้นฐานของการแข่งขันในเศรษฐกิจยุคใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2560) เสนอองค์ประกอบของ การวางแผนกลยุทธ์ใน โรงเรียน ซึ่งสะท้อนแนวคิดเชิงระบบเช่นเดียวกับที่ใช้ในเขตพัฒนาพิเศษ EEC โดยพบว่าโรงเรียนที่มีแผนกลยุทธ์ชัดเจน ย่อมสามารถเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาคได้ดีกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรชมน จันทรโอกุล และคณะ (2561) ศึกษาการวิเคราะห์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับ และใช้เทคนิค TOWS MATRIX ซึ่งช่วยให้เห็นว่า หากโรงเรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์รอบด้านได้ดี จะสามารถเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่กับการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์ (2561) เน้นการ บริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนเอกชน ที่มีขั้นตอนวิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดกลยุทธ์ และควบคุมกลยุทธ์ที่ชัดเจน สนับสนุนผลการวิจัยในครั้งนี้ที่ระบุว่า การบริหารแบบมียุทธศาสตร์ส่งผลต่อ คุณภาพการจัดการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภัทร พงษ์อร่าม และวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ (2562) กล่าวถึง การกำกับผลลัพธ์การจัดการศึกษา ที่จำเป็นต้องมีตัวชี้วัดและระบบประเมินผลที่แม่นยำ ซึ่งเชื่อมโยง กับผลการวิจัยนี้ ที่คุณภาพการศึกษาจะสูงขึ้นได้ต่อเมื่อยุทธศาสตร์ถูกขับเคลื่อนด้วยกลไกการวัดและติดตาม ผลอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับงานวิจัยของ ในตะวัน กำหอม (2567) ยืนยันถึงอิทธิพลของปัจจัยอุตสาหกรรม แห่งอนาคต (New S - Curve) ที่มีต่อการกำหนดยุทธศาสตร์ทางการศึกษาในเขต EEC ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของบทความนี้ที่ชี้ว่า ยุทธศาสตร์ที่เน้นการพัฒนาคนรองรับเศรษฐกิจอนาคต ส่งผลสูงสุดต่อ คุณภาพการศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธารธิป วงษ์แก้ว และคณะ (2566) เสนอ แนวทาง ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนใน EEC โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านผู้บริหาร ครู ชุมชน และต้นสังกัด ซึ่งเป็นองค์ประกอบเชิงสาเหตุที่ครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

- 1.1 เสริมสร้างบทบาทเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา
- 1.2 พัฒนาศักยภาพครูให้ตอบโจทย์การพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์
- 1.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน
- 1.4 ปรับปรุงบทบาทของหน่วยงานต้นสังกัดให้สนับสนุนเชิงระบบ
- 1.5 พัฒนาและเสริมสร้างระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียน

2. ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษากลไกการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC ที่ ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อวิเคราะห์รูปแบบความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับภาค ธุรกิจ/อุตสาหกรรมในพื้นที่ EEC ว่าส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างไร โดยเฉพาะทักษะด้านอาชีพ นวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการ

2.2 วิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในพื้นที่ EEC เพื่อ ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโดยมุ่งสร้างหรือพัฒนารูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ EEC ซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ครู ผู้บริหาร ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ - เอกชน)

องค์ความรู้ใหม่

การดำเนินงานทางยุทธศาสตร์ในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารและชุมชนที่มีอิทธิพลสูงกว่าการบริหารจัดการทั่วไป คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและการสร้างโอกาสทางสังคมเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญ อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุและคุณภาพการศึกษาพบในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์จำเป็นต้องบูรณาการหลายมิติ องค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นคือการจัดการศึกษาในพื้นที่ EEC ต้องอาศัยการเชื่อมโยงระหว่างภาคการบริหาร ชุมชน และยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกันเพื่อยกระดับคุณภาพอย่างยั่งยืน.

เอกสารอ้างอิง

- ชนภัทร พงษ์อร่าม และวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2562). กลยุทธ์การกำกับผลลัพธ์การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล, คุุชฌิบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลงมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- ธราธิป วงษ์แก้ว. (2566). แนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฌิบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แอล.ที.เพรส.
- นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์, ทศนีย์ ทิพย์คงคา, และเอก เกิดเต็มภูมิ. (2564, กุมภาพันธ์). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(2),
- ในตะวัน กำหอม. (2559). การวิจัยการบริหารการศึกษา. โรงพิมพ์ทีคอม จังหวัดมหาสารคาม.วิทยาลัยทองสุข.
- ประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2560). องค์ประกอบการวางแผนกลยุทธ์ในโรงเรียน, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณมน จันทรโอกุล และคณะ. (2561). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของกลุ่มการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม : การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุแบบพหุระดับและการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค TOWS MATRIX. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564), ค้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567. จาก www.nesdb.go.th/main.php?filename=develop_issue.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2554. (อัสสัณหา).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อุไรวรรณ พูลสมบัติ. (2560). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความเป็นสากล, หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Chapman, R., & Al - Khawaldeh, K. (2002). Quality management world-wide: TQM and labour productivity in Jordanian industrial companies. The TQM Magazine, 14, 248-262. <http://dx.doi.org/10.1108/09544780210429861>.
- Comin, D., & Hobijn, B. (2004). Cross-Country Technology Adoption: Making the Theories Face the Facts. Journal of Monetary Economics, 51, 39 - 83.
- Kop, R., & Hill, A. (2008). Connectivism: Learning theory of the future or vestige of the past? International Review of Research in Open and Distance Learning, 9, 1 - 13.
- Naitawan Kumhom. (2024). Strategy for Developing the Quality of Education According to Demand that Meets the Needs of Manpower in the Thailand's Eastern Economic Corridor (January 1, 2024). Asian Political Science Review, Vol. 8, No. 1, 2024, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4764354> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4764354>.